

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2012

Έτος 9ο, αρ. τεύχους 35

Τιμή τεύχους 25 €

**Η προστασία της ιδιωτικότητας κατά το
άρθρο 8 της ΕΣΔΑ στο ψηφιακό περιβάλλον**

Δ. Αναστασόπουλος

**Καθεστώς προσωρινής αδειοδότησης
παρόχων διαδικτυακών τυχερών παιχνιδιών**

Α. Γεωργούλας

**Εμπορία μεταχειρισμένων αδειών χρήσεως
προγραμμάτων Η/Υ**

ΔΕΕ υπόθ. C-128/2011, απόφ. της 3.7.2012

Ι. Ιγγλεζάκης

Προσβολή μέσω διαδικτύου.

Αποκάλυψη ταυτότητας προσώπου

ΔΕΕ υπόθ. C-461/2010, απόφ. της 19.4.2012

Ε. Βαγενά

Διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια

Προτάσεις Γενικού Εισαγγελέα

ΔΕΕ υπόθ. C-186, 209/2011, απόφ. της 20.9.2012

Σ. Τάσης

Το κλειδί της πρόσβασης στα διοικητικά
έγγραφα: Εισαγγελική Παραγγελία ή
Άδεια Αρχής Προστασίας Δεδομένων
Προσωπικού Χαρακτήρα; *Ε. Λασκαρίδης*

ISSN 1790-0662

12015/03-2012

NOMIKH BIBLIOΘΗKH

Αποκτήστε πλήρη on-line πρόσβαση από το 2004 στο **www.nbonline.gr**

Εμμανουήλ Ι. Λασκαρίδης,
Ειδικός Επιστήμονας στο Συνήγορο του Πολίτη, Δ.Ν. (Heidelberg) Δικηγόρος

ΤΟ ΚΛΕΙΔΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ
ΕΓΓΡΑΦΑ: ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ
Ή ΑΔΕΙΑ ΑΡΧΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ;

Ανάτυπο από το «ΔΙΚΑΙΟ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ»

Τεύχος 3 / Έτος 2012

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ

Μαυρομιχάλη 23, 106 80 Αθήνα • Τηλ.: 210 3678 800 • Fax: 210 3678 819
<http://www.nb.org> • e-mail: info@nb.org

Το κλειδί της πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα: Εισαγγελική Παραγγελία ή Άδεια Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα;

«Πρόσβαση στα διοικητικά έγγραφα και προστασία προσωπικών δεδομένων αποτελούν δύο θεμελιώδη δικαιώματα τα οποία βρίσκονται σε μια συνεχή σύγκρουση τόσο σε επίπεδο ουσιαστικού δικαίου όσο και σε επίπεδο αρμοδιοτήτων των θεσμικών οργάνων που τα προσωποποιούν. Στο παρόν άρθρο, αφενός εξετάζεται η νομική φύση και δεσμευτικότητα της εισαγγελικής παραγγελίας, η οποία αποτελεί το μήλο της Έριδος μεταξύ Εισαγγελικών Αρχών και Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, αφετέρου προτείνονται τεχνικές και νομικές λύσεις προς άρση της σύγκρουσης των δύο θεσμών.»

Εμμανουήλ Ι. Λασκαρίδης,
Ειδικός Επιστήμονας στο Συνήγορο
του Πολίτη, Δ.Ν. (Heidelberg) Δικηγόρος *

εποπεία στους εργαζόμενους πρέπει να έχει πλήρη γνώση των συνθηκών εργασίας και της αποτελεσματικότητας των εργαζομένων, ενώ αφετέρου οι τελευταίοι επιδιώκουν συνήθως ένα *minimum* προστασίας της ιδιωτικότητάς τους από το αδιάκρι-

το μερικές φορές βλέμμα του πρώτου. Αυτή η αντιπαλότητα οδήγησε έναν Έλληνα εργατικόλόγο, καθηγητή νομικής γερμανικού πανεπιστημίου, τον *Σπύρο Σημίτη*, στην πρώτη σύλληψη και συμβολή στη δημιουργία του πρώτου Νόμου για την Προστασία Προσωπικών Δεδομένων, στο κρατίδιο Hessen της Γερμανίας το 1970¹. Τα προσωπικά στοιχεία των εργαζομένων πριν τη θέσπιση του συγκεκριμένου νόμου βρίσκονταν εκτεθειμένα στο βλέμμα του εργοδότη, ο οποίος μπορούσε αντλώντας πληροφορίες από αυτά να προβαίνει σε μεταβολές της εργασιακής τους θέσης.

Στο χώρο της πολιτικής δικονομίας επίσης παρατηρείται σύγκρουση του καθήκοντος αναζήτησης της αλήθειας με την προστασία της ιδιωτικότητας στο αμφιλεγόμενο θέμα της απαγόρευσης χρήσης αποδεικτικών μέσων που έχουν αποκτηθεί με παράνομο τρόπο (άρθρο 432 ΚΠολΔ)². Ομοίως, στο αστικό δίκαιο, το δικαίωμα προστασίας της προσωπικότητας (ΑΚ 57) συγκρούεται συχνά με άλλα δικαιώματα, όπως το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα ελευθερίας του Τύπου (άρθρο 14 Συντ.)³ σε περίπτωση λ.χ. δημοσίευσης ειδήσεων από τον ιδιωτικό βίο προσώπων της επικαιρότητας⁴ προκειμένου να ικανοποιηθεί η ανάγκη του κοι-

Α. Εισαγωγή

Ι. Το πρόβλημα της χορήγησης διοικητικών εγγράφων

Γνώση και μυστικότητα βρίσκονται σε μια αρχέγονη αντιπαλότητα τόσο σε μυθικό όσο και σε νομικό επίπεδο. Ο μύθος του Προμηθέα, ο οποίος μαθαίνει πώς δημιουργείται η φωτιά από τους θεούς και μεταφέρει αυτή τη γνώση στους ανθρώπους και η ρήση του Άγγλου *Bacon* ότι «η γνώση είναι δύναμη» μας υπενθυμίζουν την αδήριτη ανάγκη κάθε ανθρώπου για γνώση και τη χρησιμότητα της πρόσβασης σε αυτή. Από την άλλη μεριά, η θείκη απαγόρευση προς τους Πρωτόπλαστους να γευτούν τη «γνώση του καλού και του κακού» και ο μύθος της Πανδώρας μας υπενθυμίζουν ότι η γνώση μπορεί παράλληλα να είναι καταστροφική, όταν απαιτείται χωρίς λόγο από άτομα, τα οποία θέλουν ιδιοτελώς να ικανοποιήσουν την περιέργειά τους και όχι κάποιο κοινό καλό.

Σε νομικό επίπεδο, αντίστοιχα, η σύγκρουση γνώσης-μυστικότητας απασχολεί την έννομη τάξη και αντικατοπτρίζεται σε πολλούς τομείς του δικαίου με διάφορες μορφές. Το εργατικό δίκαιο αποτελεί έναν κατεχόχνη χώρο όπου διαπιστώθηκε η αντιπαλότητα αυτή συμφερόντων για γνώση αλλά και μυστικότητα. Ο εργοδότης αφενός για να ασκήσει

* Θερμές ευχαριστίες αρμόζουν στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών *Παναγιώτη Καψιμάλη* και τις Νομικές Ελέγκτριες της ΑΠΔΠΧ *Ιωσήφίνα Τσακνιδίου* και *Εύη Χατζηλιάση* για σχετική συζήτηση και παρατηρήσεις επί του ανά χείρας κειμένου.

1. Βλ. για την ιστορική και δικαιουσγκριτική αναφορά στην προστασία προσωπικών δεδομένων *Jacob*, *Datenschutz als Persönlichkeitsrecht*, *ZaeFQ* 1999, 722, 723.
2. Βλ. ενδεικτικά *Καμίνη*, Το πρόβλημα των παράνομων αποδεικτικών μέσων στην ποινική διαδικασία, σε *Τιμητικό Τόμο Ι. Μανωλεδάκη Ι*, 2005, 343-345.
3. *Ι. Καράκωστας*, Δίκαιο της Προσωπικότητας, 2012, σελ. 347-349.
4. Βλ. *Ι. Καράκωστας*, Δίκαιο της Προσωπικότητας, 2012, σελ. 236-237 με σχετικά παραδείγματα από τη νομολογία.

νωνικού συνόλου για γνώση⁵. Ιδιαίτερα στο ποινικό και στο διοικητικό δίκαιο η σχέση γνώσης-ιδιωτικότητας κατά τα τελευταία χρόνια έχει αποτελέσει μήλο της Έριδος για πολλά σημαντικά ζητήματα, όπως αυτό της χορήγησης διοικητικών εγγράφων.

Σε συνταγματικό επίπεδο η πρόσβαση στη γνώση προστατεύεται πλέον θεσμικά στο νέο άρθρο 5Α Συντ., το οποίο περίτρανα αναγνωρίζει ένα δικαίωμα του πολίτη στην πληροφορία και κατ' επέκταση σε στοιχεία αποτυπωμένα σε διάφορα μέσα, όπως έγγραφα ή οπτικοακουστικά μέσα, τα οποία ενδεχομένως να εμπεριέχουν και προσωπικά δεδομένα⁶. Απλότε φως σε αυτά απαιτεί η εν λόγω διάταξη. Συχνά μάλιστα θεσμικά όργανα όπως ο εισαγγελέας αναλαμβάνουν ένα ρόλο «προβολέα», ο οποίος αποκαλύπτει σε όλους μας σημαντικές πτυχές της κοινωνικής ζωής άγνωστες στο κοινωνικό σύνολο, η γνώση των οποίων όμως είναι απαραίτητη για την ορθή απονομή της δικαιοσύνης. Στον αντίποδα αυτής της γνώσης, βρίσκεται το νέο άρθρο 9Α Συντ. και ο Ν 2472/1997, ο οποίος λειτουργεί σαν ένα «παραπέτασμα» το οποίο προστατεύει προσωπικά δεδομένα⁷ από αδιάκριτα και χωρίς νομιμοποίηση βλέμματα⁸. Ως θεματοφύλακας του «παραπετάσματος» ορίζεται από το συνταγματικό νομοθέτη στο προαναφερθέν άρθρο η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Υπόχρεοι να ακολουθούν τις οδηγίες της Αρχής κατά τη χρήση του «παραπετάσματος» της ιδιωτικότητας είναι οι υπεύθυνοι επεξεργασίας⁹, οι οποίοι συμβάλλουν στον καθορισμό του σκοπού και του τρόπου επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων¹⁰.

5. Για τη σύγκρουση μεταξύ του δικαιώματος προστασίας της προσωπικότητας του ατόμου και της προστασίας της υγείας του κοινωνικού συνόλου βλ. και δημοσίευμα «Πανικός για ιερόδουλη με AIDS» στην εφημερίδα «Καθημερινή» 30.4.2012, σελ. 62, αναφορικά με τη δημοσιοποίηση προσωπικών στοιχείων ιεροδούλων-φορέων του ιού του AIDS κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας· πρβλ. άρθρο 7 παρ. 2 εδ. ε' Ν 2472/1997 κατά το οποίο ακόμη και για την επεξεργασία των συγκεκριμένων δεδομένων από Δημόσια Αρχή απαιτείται άδεια της ΑΠΔΠΧ.
6. Ήτοι πληροφορίες που αναφέρονται σε κάποιο αμέσως ή εμμέσως προσδιοριζόμενο υποκείμενο, κατά το άρθρο 2 εδ. α' Ν 2472/1997. Για την έννοια των προσωπικών δεδομένων βλ. αναλυτικά Σωτηρόπουλο, Η συνταγματική προστασία των προσωπικών δεδομένων, 2006, σελ. 88-90.
7. Βλ. Ι. Καρακώστα, Το δίκαιο της προσωπικότητας, 2012, σελ. 237, κατά τον οποίο τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα αποτελούν πτυχή της προσωπικότητας του ατόμου, ήτοι έκφραση «πληροφοριακού αυτοκαθορισμού».
8. Συγκεκριμένα θεωρείται απαγορευμένη κάθε επέμβαση στα προσωπικά δεδομένα (ευμενής ή δυσμενής) που πραγματοποιείται χωρίς την τήρηση των διατυπώσεων που τάσσονται από τις διατάξεις του νόμου, βλ. ΕφΘεσ 733/2009 ΔιΜΕΕ 4/2009, 514, 515. Βλ. και ΑΠ 1040/2005 ΕλλΔνη 2007,198· ΕφαΘ 3833/2003 ΕλλΔνη 2004,1022· ΕφαΘ 1597/2007 ΔΕΕ 2008,603.
9. Για την έκταση της υποχρέωσης των υπευθύνων επεξεργασίας να ακολουθούν τις οδηγίες της ΑΠΔΠΧ βλ. ΓνωμΑΠΔΠΧ 4/2009 και παρ. Γ II.
10. Βλ. άρθρο 2 εδ. ζ' Ν 2472/1997, κατά το οποίο «υπεύθυνος επεξεργασίας» μπορεί να είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός.

Είναι αυτονόητο ότι χάριν ασφάλειας δικαίου πρέπει να είναι σε όλους σαφή τα όρια μεταξύ ιδιωτικότητας και διαφάνειας. Στον χώρο της διαφάνειας ανήκουν όλες οι πληροφορίες, οι οποίες είναι πρόσφορες να συμβάλλουν στη δημιουργία, τη διατήρηση και τον έλεγχο του κράτους δικαίου (άρθρο 25 παρ. 1 Συντ.)¹¹ αυξάνοντας άμεσα την εμπιστοσύνη του πολίτη απέναντι στη διοίκηση¹². Ο έλεγχος του κράτους δικαίου και της εφαρμογής των κανόνων που θεσπίζει είναι δυνατός μόνο μέσω της διαφάνειας της δράσης του. Η διαφάνεια αυτή εξασφαλίζεται μόνο μέσω της ελεύθερης πρόσβασης του διοικούμενου στα έγγραφα που τον αφορούν. Διά μέσου αποκλειστικά της πρόσβασης αυτής είναι δυνατή η ικανοποίηση τόσο του δικαιώματος παροχής δικαστικής προστασίας (άρθρο 20 παρ. 1 Συντ. και άρθρο 6 ΕΣΔΑ)¹³ όσο και του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης του διοικούμενου από τις διοικητικές αρχές για κάθε διοικητική ενέργεια ή μέτρο που λαμβάνεται από αυτές σε βάρος του (άρθρο 20 παρ. 2 Συντ.)¹⁴. Χάριν ικανοποίησης αυτών των δικαιωμάτων έχει περιοριστεί διεθνώς η προστασία προσωπικών δεδομένων που προσκομίζονται στη διοίκηση ή δημιουργούνται από αυτή¹⁵. Ευρωπαϊκές συμβάσεις όπως αυτή των δικαιωμάτων του ανθρώπου (10 παρ. 1 ΕΣΔΑ), το άρθρο 9 παρ. 2 Διεθνούς Συμφώνου Ατομικών

11. Δεσφαρίδης, Το δικαίωμα γνώσης των διοικητικών εγγράφων, 2006, σελ. 8· Κυριάκου, Πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα σε: Ευρωπαϊών Πολιτεία, σελ. 263-275, 263.
12. Βλ. για παράδειγμα την υπόθεση με αρ. πρωτ. 3583/27.1.2012, όπου ο ΣτΠ έκρινε ότι η χρήση ενδείξεων στα ενδύματα νοσηλευτικού προσωπικού δημοσίου νοσοκομείου αυξάνει την εμπιστοσύνη των πολιτών απέναντι στη δημόσια διοίκηση. Πρβλ. Χρυσόγονο, Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, 2006, σελ. 419· Βλαχόπουλο, Διαφάνεια της κρατικής δράσης και προστασία προσωπικών δεδομένων, 2007, σελ. 79.
13. Βλ. και άρθρο 452 παρ. 3 ΚΠολΔ. Έχει κριθεί π.χ. ότι ο διάδικος δικαιούται την κοινοποίηση εγγράφων της κύριας δίκης, συμπληρωματικών εγγράφων, όπως οι προτάσεις, και άλλων εγγράφων του Προέδρου του ΣτΕ, του Εισπλητή και του Γραμματέως που συντάχθηκαν με αφορμή την προσφυγή, προκειμένου να επιδιωχθεί η ικανοποίηση εννόμου συμφέροντος του διαδίκου αυτού, βλ. ΣτΕ 18/1968. Στη Γερμανία το δικαίωμα πρόσβασης των διαδίκων στα δημόσια έγγραφα προς ικανοποίηση ή υπεράσπιση εννόμων συμφερόντων τους θεμελιώνεται στο άρθρο 29 παρ. 1 εδ. α' και στα άρθρα 99-100 παρ. 1 γερμΚΔΔ. Ωστόσο το δικαστήριο αποφασίζει για τη χορήγηση ή μη των δημοσίων εγγράφων με κριτήριο το είδος του εννόμου συμφέροντος που διακυβεύεται.
14. Δαγτόγλου, Διοικητικό Δίκαιο, 2004, αρ. 615-629. Βλ. για το αντίστοιχο δικαίωμα του «αναφέρεσθαι» στη Γερμανία άρθρο 19 παρ. 4 γερμΣ. Σε περίπτωση μη κοινοποίησης των αναγκαίων εγγράφων το Συμβούλιο της Επικρατείας μπορεί να εκδώσει προδικαστική που να υποχρεώνει τη διοίκηση να συμμορφωθεί εντός ενός μήνα από τη δημοσίευση της απόφασης (ΣτΕ 1404/1988), ή να αναβάλλει την εξέταση της υπόθεσης μέχρι να προσκομίσει η διοίκηση τα απαραίτητα έγγραφα (ΣτΕ 2356, 2623, 4398, 3160, 1428/1988) ή να ορίσει την εξέταση της υπόθεσης σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο ώστε τουλάχιστον ένα μήνα πριν να συμπληρώσει η διοίκηση το φάκελο (ΣτΕ 3422, 1427, 4076, 1724, 5058, 4086/1988).
15. Ήδη το 1968 το Κράτιδιο της Καλιφόρνια επέτρεπε την πρόσβαση των πολιτών σε ατομικά τους έγγραφα, τα οποία βρίσκονταν σε δημόσιες υπηρεσίες· βλ. σχετικά Jacob, Datenschutz als Persönlichkeitsrecht, ZaeFQ 1999, 722, 723.

και Πολιτικών Δικαιωμάτων, Οδηγίες¹⁶, Κανονισμοί¹⁷ αλλά και πορίσματα του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή¹⁸ τονίζουν την υποχρέωση της διοίκησης για ακώλυτη πρόσβαση σε έγγραφα του συνόλου του δημοσίου τομέα¹⁹.

Ιδιόμορφη είναι η φύση και αντιμετώπιση μιας κατηγορίας πληροφοριών που συνδέεται με τον σκληρό πυρήνα της ιδιωτικότητας και δη με την οικογενειακή και ιδιωτική ζωή ορισμένου προσώπου²⁰. Αυτές, ως ιδιαίτερα ευαίσθητες, πρέπει κατά τον εθνικό νομοθέτη να τύχουν διαφορετικής μεταχείρισης και γι' αυτό προβλέπει ειδική νομική προστασία τους στο άρθρο 5 παρ. 3 ΚΔΔιαδ²¹. Μολαταύτα, το «προβάδισμα» προστασίας του ιδιωτικού και οικογενειακού βίου έναντι της πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα δεν προκύπτει με σαφήνεια από τη νομοθετική αυτή διάταξη αλλά επαφίεται στην κρίση του εφαρμοστή του δικαίου. Αυτός μπορεί να θεωρήσει *ad hoc* ότι πληροφορίες που αφορούν την οικογενειακή και ιδιωτική ζωή δεν είναι άξιες μεγαλύτερης προστασίας από το δικαίωμα στη χορήγηση εγγράφων που τα εμπεριέχουν εάν δημιουργούν εξαιρετικά δυσμενείς έννομες συνέπειες σε τρίτους, όπως π.χ. παρακώλυση κατηγορούμενου στην απόδειξη της αθώωσής του²² ή ΜΜΕ και πολιτών στον έλεγχο της πολιτικής ζωής της χώρας²³.

II. Τα μέρη της έννομης σχέσης

Το πρόσωπο που δικαιούται την πρόσβαση σε διοικητικά έγγραφα (ο «φορέας» του δικαιώματος πρόσβασης) είναι κατά το άρθρο 5 του ΚΔΔιαδ (Ν 2690/1999) κάθε «ενδιαφερόμενος», ήτοι κάθε φυσικό, καθώς και νομικό πρόσωπο²⁴, ενώ υπόχρεος προς αρωγή στην πρόσβαση είναι η δημόσια υπηρεσία στην οποία φυλάσσεται το σχετικό έγγραφο. Δεν γίνεται λόγος για δικαίωμα πρόσβασης των διοικητικών οργάνων διότι αυτά έχουν ευρύτατη εξουσία προς αναζήτηση δημοσίων εγγράφων από οποιοδήποτε άλλο διοικητικό ή πολιτειακό όργανο²⁵, αφενός λόγω της ασφάλειας που προσφέρει η πρόβλεψη ευθύνης τους για ειδικό καθήκον εξεμύθειας²⁶ και αφετέρου χάριν διευκόλυνσης του έργου τους. Αντικείμενο του δικαιώματος πρόσβασης αποτελούν τα διοικητικά έγγραφα (π.χ. εγκύκλιοι, πρακτικά, γνωμοδοτήσεις, μελέτες, αποφάσεις). Ως διοικητικό έγγραφο δεν νοείται μόνο κάθε διοικητική (εκτελεστή) πράξη²⁷, αλλά κάθε γραπτό ή ηλεκτρονικό στοιχείο που είναι ικανό να αποδείξει γεγονός με έννομες συνέπειες και που έχει συνταχθεί από δημόσιο υπάλληλο ή λειτουργό κατά τους νόμιμους τύπους αποτελώντας πλήρη απόδειξη για όσα βεβαιώνει²⁸. Υπό αυτή την έννοια δημόσιο έγγραφο αποτελούν και οι κασέτες μαγνητοφώνησης του τηλεφωνικού κέντρου του ΕΚΑΒ²⁹.

Η χορήγηση των εγγράφων εξαρτάται υπό το παρόν νομοθετικό καθεστώς από τον χαρακτηρισμό τους ως «δημόσιων» ή «ιδιωτικών». Σύμφωνα με το άρθρο 169 Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας ως δημόσια (διοικητικά) έγγραφα χαρακτηρίζονται αυτά που έχουν συνταχθεί από δημόσιο λειτουργό, ενώ ως ιδιωτικά ορίζονται εξ αντιδιαστολής όσα δεν είναι δημόσια³⁰. Για τα δημόσια έγγραφα η πρόσβαση

16. Οδηγία 2003/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Νοεμβρίου 2003. Σχετικά με την αρχή της διαφάνειας βλ. και άρθρα 15 ΣΛΕΕ (πρώην άρθρα 21, 255 ΣυνΕΚ)· βλ. Σκουρή, Το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα, ΝοΒ 2006, 621-626· Σιούτη σε Γέροντα/Λύτρα κ.ά., Διοικητικό Δίκαιο, 2010, σελ. 233. Ελεύθερη πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα που αφορούν το περιβάλλον προβλέπει και η Οδηγία 90/313 ΕΟΚ χωρίς τη δικαιολόγηση εννόμου συμφέροντος· βλ. Σιούτη σε Γέροντα/Λύτρα κ.ά., Διοικητικό Δίκαιο, 2010, σελ. 235-236.
17. Βλ. Κανονισμό 1049/2001.
18. Βλ. Ετήσια Έκθεση 2011 Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή, σελ. 44-49, διαθέσιμη σε <http://www.ombudsman.europa.eu/activities/annualreports.faces> (τελευταία επίσκεψη 13.8.2012).
19. Πρβλ. άρθρο 130 παρ. 2 γερμΚΔΔ σχετικά με την αρχή της περιορισμένης πρόσβασης στα έγγραφα σε σχέση με το ελληνικό δίκαιο.
20. Βλ. άρθρο 9 Συντ. και άρθρο 8 παρ. 1 ΕΣΔΑ και Γέροντα, Η προστασία του πολίτη από την ηλεκτρονική επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, 2002, σελ. 93 επ. Το θέμα έχει απασχολήσει στο παρελθόν και η γαλλική θεωρία αναφορικά με την πλήρη δημοσίευση και δημοσιότητα πολιτικών δικαστικών αποφάσεων βλ. *Perdriau*, "L'anonymisation" des jugements civils, JCP G 1999, I, 163 σελ. 1618 επ. και *Laskaridis*, La publicité des jugements civils et la protection des données personnelles, Expertises Juillet 2004 Doctrine, σελ. 263-268. Για την προστασία του ιδιωτικού βίου βλ. *I. Καρακώστα*, Δίκαιο της Προσωπικότητας, 2012, σελ. 264 και 224 επ. αντίστοιχα.
21. Βλ. και άρθρο 16 παρ. 1 Ν 1599/1986 αναφορικά με το προϊσχύσαν δικαίο που επίσης απαγόρευε την πρόσβαση σε έγγραφα τα οποία αφορούν την οικογενειακή και ιδιωτική ζωή.
22. Βλ. γενικά το άρθρο 177 παρ. 2 ΚΠΔ πριν αντικατασταθεί με το άρθρο 10 παρ. 2 του Ν 3674/2008. Πρβλ. περαιτέρω *Ανδρουλάκη*, Ποινική Δικονομία, 2007, σελ. 216 και *Καμίνη*, Το πρόβλημα των παράνομων αποδεικτικών μέσων στην ποινική διαδικασία, σε Τιμητικό Τόμο Ι. Μανωλεδάκη Ι, 2005, 343-345. Αναφορικά με την απόδειξη αθωότητας ιατρού βλ. ΚΙΔ 13 παρ. 3 περ. β' και σχετική ερμηνεία σε *Λασκαρίδη*, ΕρμΚΙΔ άρθρο 13 αρ. 26 (υπό έκδοση).
23. Βλ. χαρακτηριστικά ΕΑΔΑ Πλοκ κατά Γαλλίας, 18.8.2004 αναφορικά με την άρση του ιατρικού απορρήτου χάριν του δικαιώματος γνώσης των πολιτών για την κατάσταση της υγείας αρχηγού του κράτους και

αντιστοίχως σε *I. Καρακώστα*, Το δίκαιο της προσωπικότητας, σελ. 236· πρβλ. και άρθρο 7 παρ. 2 εδ. ΖΝ 2472/1997 κατά το οποίο απαιτείται προηγουμένως άδεια της ΑΠΔΠΧ

24. Το δικαίωμα πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα αναγνωρίζεται και σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου· *Σωτηρόπουλος*, Η συνταγματική προστασία των προσωπικών δεδομένων, σελ. 89. Πρβλ. *Δετσαρίδη*, Το δικαίωμα γνώσης των διοικητικών εγγράφων, 2006, σελ. 88 αναφορικά με άρνηση αναγνώρισης αντίστοιχου δικαιώματος στα διοικητικά όργανα.
25. Πολιτειακά όργανα είναι π.χ. οι Ειδικοί Επισημότες του ΣτΠ, οι Ελεγκτές της ΑΠΔΠΧ, της ΑΔΑΕ, το Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας του Δημοσίου, τα όργανα της ΣΔΟΕ και του ΚΕΕΛΠΝΟ.
26. Βλ. ενδεικτικά για ΣτΠ άρθρο 4 παρ. 8 του Ν 2477/1997.
27. Σιούτη σε Γέροντα/Λύτρα κ.ά. Διοικητικό Δίκαιο, 2010, σελ. 234· *Κρίνα*, Η πρόσβαση στα έγγραφα σε Κουράκη/Σπινέλλη/Ζαγούρα, Διαφάνεια και καταπολέμηση της διαφθοράς, 2012, σελ. 135.
28. *Ανδρικάκη*, Το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα. Οριοθέτηση του δικαιώματος σε *Συνήγορο του Πολίτη*, Πρόσβαση στα έγγραφα και διαφάνεια της διοικητικής δράσης, 2010, σελ. 24· *Χρυσόγονος*, Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, 2006, σελ. 420· *Γέροντας*, Το δικαίωμα πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα, ΔτΑ 2000, 570.
29. Βλ. σχετικά ΣτΠ 19529/1.6.2012 (αδμ.).
30. Για την αντίστοιχη διάκριση των εγγράφων στο χώρο της πολιτικής δικονομίας βλ. άρθρα 438 και 444 ΚΠολΔ.

είναι ευχερέστερη από ό,τι στα ιδιωτικά³¹, διότι δεν χρειάζεται να αποδειχτεί ειδικό έννομο συμφέρον³², όπως στα τελευταία (5 παρ. 2 ΚΔΔιαδ).

Οστόσο, κατά την άποψή μας, η εξάρτηση της χορήγησης των εγγράφων από τον χαρακτηρισμό τους ως δημοσίων ή ιδιωτικών είναι ιδιαίτερος επισφαλής για τρεις σημαντικούς λόγους³³. Πρώτον, διότι το άρθρο 10 παρ. 3 Συντάγματος, το οποίο καθιερώνει υποχρέωση της διοίκησης για απάντηση εντός ορισμένης προθεσμίας στον πολίτη ως προς τη χορήγηση εγγράφων³⁴ δεν αναφέρεται σε δημόσια έγγραφα αλλά σε κάθε είδους έγγραφα που φυλάσσει η διοίκηση³⁵. Δεύτερον, επικρατεί σύγχυση ως προς το ποια διοικητικά έγγραφα³⁶ θεωρούνται ιδιωτικά και ποια δημόσια. Συχνά, ακόμη και ιδιωτικά έγγραφα, ήτοι έγγραφα που έχουν συνταχθεί από ιδιώτες, όπως οι τίτλοι σπουδών ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων που λαμβάνονται υπόψη για την πρόσληψη προσώπου σε διοικητική θέση³⁷, θεωρούνται δημόσια, εφόσον έχουν κατατεθεί και φυλάσσονται στη διοίκηση. Εφαλτήριο αυτού του χαρακτηρισμού αποτελεί η σκέψη ότι αυτά τα ιδιωτικά έγγραφα μπορούν να επηρεάσουν έστω εμμέσως - αν όχι αμέσως - την έκδοση διοικητικής πράξης ή τη δράση της διοίκησης εν γένει. Σε επίπεδο νομολογίας, για παράδειγμα, η γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους 598/2004 έκρινε ότι πρέπει να γίνει δεκτό το αίτημα εταιρίας που μετείχε σε ανοικτό διαγωνισμό να έχει πρόσβαση σε έγγραφα συνυποψήφιας εταιρίας που εμπεριείχαν τεχνικές προσφορές. Αιτιολογία της κρίσης αυτής αποτέλεσε το γεγονός ότι τα συγκεκριμένα έγγραφα είχαν καθοριστικό ρόλο στη διοικητική δράση (ιδιαίτερα στο στάδιο κατακύρωσης) και δεν έθιγαν

δικαιώματα πνευματικής ή βιομηχανικής εξουσίας κατά το άρθρο 5 παρ. 5 ΚΔΔιαδ³⁸.

Τρίτον, ακόμη κι αν έγγραφο που έχει κατατεθεί στη διοίκηση εξακολουθήσει να θεωρείται ιδιωτικό (π.χ. αρχιτεκτονικό σχέδιο) και άρα η χορήγησή του τελεί υπό την προϋπόθεση απόδειξης «ειδικού εννόμου συμφέροντος», όπως επιτάσσει η παρ. 2 του άρθρου 5 ΚΔΔιαδ, είναι πολύ πιθανό το πρόσωπο που ζητά τη χορήγηση να αντιμετωπίσει ιδιαίτερες δυσχέρειες έως ότου αποδείξει το ειδικό αυτό έννομο συμφέρον με αποτέλεσμα να υποστεί δυσμενείς συνέπειες, (π.χ. την πάροδο σημαντικής προθεσμίας για την προσβολή συγκεκριμένης διοικητικής πράξης). Εξ άλλου, η επίκληση «ειδικού εννόμου συμφέροντος» συχνά προϋποθέτει την κατοχή των αιτηθέντων ιδιωτικών εγγράφων, οπότε είναι απαραίτητο αυτά να του αποδοθούν όπως ακριβώς τα δημόσια³⁹.

Για όλους αυτούς τους λόγους ο χαρακτηρισμός των εγγράφων ως «δημοσίων/διοικητικών» ή ιδιωτικών δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όσον αφορά σε κατατιθέμενα στη διοίκηση έγγραφα αλλά να αντιμετωπίζονται όλα ενιαία και να είναι προσβάσιμα⁴⁰. Μια τέτοια αντιμετώπισή τους συνάδει με την αρχή της διαφάνειας της διοίκησης, της οποίας η εφαρμογή δυσχεραίνεται όταν ο πολίτης οφείλει να αποδεικνύει κάθε φορά έννομο συμφέρον, πολλώ δε μάλλον «ειδικό». Σημαντικότερο είναι να εξετάζεται το εκάστοτε έννομο αγαθό που διακυβεύεται και όχι η απόδειξη εννόμου συμφέροντος ή «εύλογου ενδιαφέροντος»⁴¹ του αιτούντα. Η διοίκηση ως υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει δηλαδή να σταθμίζει τα εκάστοτε έννομα αγαθά που συγκρούονται, όταν αιτείται η πρόσβαση σε έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή της. Εφόσον αυτά χρησιμοποιούνται για την άσκηση δημόσιας εξουσίας⁴² και άρα επιτελούν έργο δημόσιου ενδιαφέροντος⁴³ κρίνουμε ορθότερο ότι θα πρέπει να χορηγούνται ανεξαρτήτως επίκλησης ειδικού εννόμου συμ-

31. Ανδρικάκη, Το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα. Οριοθέτηση του δικαιώματος σε *Συνήγορο του Πολίτη*, Πρόσβαση στα έγγραφα και διαφάνεια της διοικητικής δράσης, 2010, σελ. 24-26.

32. Το ειδικό έννομο συμφέρον που απαιτείται για επίδειξη ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσει η διοίκηση ταυτίζεται με το έννομο συμφέρον που αναφέρεται στο άρθρο 902 ΑΚ, βλ. Λαζαράκο, Το δικαίωμα πρόσβασης στη δημόσια πληροφορία, 2006, σελ. 85.

33. Πρβλ. άρθρο 902 ΑΚ, το οποίο ρυθμίζει την επίδειξη εγγράφου από ιδιώτη σε όποιον έχει έννομο συμφέρον, χωρίς να διακρίνει μεταξύ δημοσίων και ιδιωτικών εγγράφων.

34. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 του ΚΔΔιαδ η προθεσμία αυτή ορίζεται στις 50 ημέρες και μπορεί να παραταθεί για άλλες 10 ημέρες εάν πρόκειται για αρμοδιότητα περισσότερων υπηρεσιών. Εάν πρόκειται για χορήγηση απλών βεβαιώσεων η προθεσμία ορίζεται στις 10 ημέρες κατά το άρθρο 4 παρ. 4 εδ. α' του ΚΔΔιαδ.

35. Αλλωστε και το άρθρο 12 του ΚΔΔιαδ που προβλέπει τη διαδικασία πρωτοκόλλησης των εγγράφων που κατατίθενται στη διοίκηση δεν διακρίνει σε δημόσια και ιδιωτικά.

36. Για τη διευρυμένη έννοια διοικητικού εγγράφου που περιλαμβάνει, κατά μία άποψη, και τα ιδιωτικά που χρησιμοποιήθηκαν ή λήφθηκαν υπόψη για τον καθορισμό της διοικητικής δράσης βλ. ΑΠΔΠΧ 32/2005 και Λαζαράκο, Το δικαίωμα πρόσβασης στη δημόσια πληροφορία, 2006, σελ. 83. Πρβλ. και ΣτΠ 150020/7017/23.2.2012, σχετικά με αίτημα χορήγησης όλων των εγγράφων που λήφθηκαν υπόψη για την επιλογή συνυποψήφιας του αιτούντος αντί του ίδιου σε προκήρυξη διοικητικής θέσης.

37. Βλ. χαρακτηριστικά ΑΠΔΠΧ 13/2008 σε www.dpa.gr

38. Πρβλ. ΓνωμΝΣΚ 598/2004, στην οποία αναφέρεται χαρακτηριστικά «Κι αν ακόμη τα συγκεκριμένα έγγραφα χαρακτηριστούν ιδιωτικά θα πρέπει να χορηγηθούν διότι η αιτούσα εταιρία επικαλείται ειδικό έννομο συμφέρον».

39. Λαζαράκος, Το δικαίωμα πρόσβασης στη δημόσια πληροφορία, 2006, σελ. 88.

40. Έτσι και Δετσαρίδης, Το δικαίωμα γνώσης των διοικητικών εγγράφων, 2006, σελ. 100. Βλ. και Κυριάκου, Πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα σε: Ευρωπαϊών Πολιτεία, σελ. 263-275, 265, σύμφωνα με την οποία δημόσια/διοικητικά θεωρούνται όλα τα έγγραφα που έχουν κατατεθεί στη διοίκηση.

41. Κατά μία άποψη, η οποία υποστηρίχθηκε κυρίως στη νομολογία, αρκεί η επίκληση ευλόγου ενδιαφέροντος, το οποίο αποτελεί έννοια σαφώς ευρύτερη του εννόμου συμφέροντος, βλ. ΣτΕ 1214/2000 ΔιΔικ 2001, 1200· Ανδρικάκη, Το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα. Οριοθέτηση του δικαιώματος σε *Συνήγορο του Πολίτη*, Πρόσβαση στα έγγραφα και διαφάνεια της διοικητικής δράσης, 2010, σελ. 23. Μολαταύτα, κατά την άποψή μας, η επίκληση ευλόγου ενδιαφέροντος στερείται νομικού ερείσματος και επομένως δεν πρέπει να απαιτείται.

42. Η δημόσια εξουσία π.χ. εκφράζεται μέσω της έκδοσης διοικητικής πράξης.

43. Για τον όρο «έργο δημόσιου ενδιαφέροντος» βλ. Π. Παπανδρέου σε Χαλαμπίκη ΠΚ ΙΙ, άρθρο 367 σελ. 1682.

φέροντος από τους υπεύθυνους επεξεργασίας. Άρνηση της χορήγησης αυτής μπορεί να γίνει δεκτή εάν τα έγγραφα αυτά εμπίπτουν σε εξαίρεση του άρθρου 5 παρ. 3, 5 ΚΔΔιαδ (π.χ. περιλαμβάνουν πληροφορίες που προστατεύονται από το ιατρικό απόρρητο) ή εμπεριέχουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα. Το επόμενο πρόβλημα όμως που ανακύπτει είναι ποιος είναι αρμόδιος να πάρει την απόφαση για την πρόσβαση ή μη στα δημόσια έγγραφα, ενόψει του γεγονότος ότι το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο καθιστά εκ πρώτης όψεως πλειάδα οργάνων αρμόδια για την επίλυση του προβλήματος της πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα.

Β. Αρμοδιότητα εισαγγελέα μέσω παραγγελίας

Κατά το άρθρο 25 παρ. 4 εδ. β' Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων, ο εισαγγελέας δικαιούται να παραγγέλλει στις υπηρεσίες του δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των οργανισμών κοινής ωφέλειας⁴⁴ και όλων γενικά των επιχειρήσεων του δημόσιου τομέα, να παραδώσουν έγγραφα ή να χορηγήσουν αντίγραφά τους⁴⁵. Η εισαγγελική αυτή παραγγελία εμφανίζεται ως ο ευκολότερος και ταχύτερος τρόπος ικανοποίησης του πολίτη, όταν η διοίκηση, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, χρονοτριβεί ή αρνείται την πρόσβαση σε έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή της, διότι: α) παρακάμπτει την τυχόν χρονοβόρα και πολυδάπανη δικαστική προσβολή της διοικητικής πράξης που αρνείται τη χορήγησή τους και β) εκδίδεται ταχύτερα από αποφάσεις της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα⁴⁶. Εξάλλου ακόμη και σε περίπτωση δικαστικής ακύρωσης της διοικητικής πράξης, το διοικητικό όργανο υποχρεούται να εκδώσει νέα. Αντίθετα μέσω της εισαγγελικής παραγγελίας διατάσσεται η διοίκηση να χορηγήσει άμεσα τα έγγραφα, ήτοι χωρίς την έκδοση νέας διοικητικής πράξης.

Ωστόσο, πρόβλημα ως προς τη χορήγηση διοικητικών εγγράφων ανακύπτει στις περιπτώσεις που η εισαγγελική

κή παραγγελία διατάσσει τη χορήγηση αυτή και η διοίκηση διαπιστώνει ότι τα έγγραφα που ζητούνται εμπίπτουν σε απόρρητο προβλεπόμενο από νόμο ή περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία προστατεύονται κατά το Ν 2472/1997. Ανάλογο πρόβλημα υφίσταται και όταν εισαγγελική παραγγελία εκδίδεται μετά την άρνηση της διοίκησης να χορηγήσει στον αιτούντα τα έγγραφα που ζητά.

Για την απάντηση στο θέμα σχετικά με τη δεσμευτικότητα της εισαγγελικής παραγγελίας είναι απαραίτητη η εξέταση δύο στοιχείων: α) του περιεχομένου της και β) της νομικής φύσης της.

Ι. Περιεχόμενο εισαγγελικής παραγγελίας

α. Ειδική ή μη

Για να αποφανθούμε υπέρ ή κατά της δεσμευτικότητας της εισαγγελικής παραγγελίας για τη διοίκηση θα πρέπει να εξετάσουμε το περιεχόμενό της και σε πρώτη φάση το αν αυτή είναι ειδική ή όχι. Στην ειδική παραγγελία ο εισαγγελέας επιφυλάσσει την εκτέλεση της παραγγελίας του σε περίπτωση που αυτή αντιτίθεται σε κάποιο νόμο. Στην πράξη απαντώνται οι φράσεις «με την επιφύλαξη άλλης διάταξης νόμου» ή «με την επιφύλαξη του Ν 2472/1997», οπότε ο εισαγγελέας αποποιείται της αρμοδιότητάς του και διαβιβάζει ουσιαστικά τον έλεγχο νομιμότητας στη διοίκηση. Σε αυτή την περίπτωση νομιμοποιείται η διοίκηση να μη συμμορφωθεί με την εισαγγελική παραγγελία εφόσον διαπιστώσει αντίθεσή της με νόμους όπως τον 2472/1997 και τις εξαιρέσεις του άρθρου 5 παρ. 3 ΚΔΔιαδ⁴⁷. Εάν αντίθετα ο εισαγγελέας παραγγέλλει την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα χωρίς επιφύλαξη (μη ειδική εισαγγελική παραγγελία) τίθεται ζήτημα εάν θα πρέπει να συμμορφωθεί η διοίκηση. Το ζήτημα αυτό εξετάζεται παρακάτω⁴⁸.

β. Είδος προσωπικών δεδομένων

Το επιτρεπτό ή μη της έκδοσης εισαγγελικής παραγγελίας εξαρτάται από το είδος των προσωπικών δεδομένων. Άλλωστε η χορήγηση μιας απλής πληροφορίας, όπως το ονοματεπώνυμο, δεν φέρει το ίδιο βάρος με τη χορήγηση μιας άλλης πιο προσωπικής, όπως τα στοιχεία ιατρικού φακέλου. Γι' αυτό ακριβώς και ο Ν 2472/1997 κάνει διάκριση μεταξύ ευαίσθητων και απλών προσωπικών δεδομένων (άρθρο 2 περ. α' και β'). Σύμφωνα με την κρατούσα γνώμη της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου⁴⁹, μπορεί να δοθεί εισαγγελική παραγγελία που να επιτάσσει τη χορήγηση εγγράφων που περιέχουν προσωπικά δεδομένα σχετικά με την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτων παρά τη φαινομε-

44. Για τον προβληματισμό ως προς τους οργανισμούς κοινής ωφέλειας, οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 25 παρ. 4 Ν 1756/1988 ως αποδέκτες εισαγγελικής παραγγελίας παρότι είναι εισηγμένοι στο χρηματοπιστωτικό και λειτουργούν σήμερα με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, βλ. Κρίνα, Η πρόσβαση στα έγγραφα σε Κουράκη/Σπινέλλη/Ζαγούρα, Διαφάνεια και καταπολέμηση της διαφθοράς, 2012, σελ. 141 και παρακ. Β ΙΙ δβ.

45. Από τη χορήγηση αυτή εξαιρούνται τα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 261 ΚΠΔ, ήτοι τα έγγραφα που κατέχουν πρόσωπα στα οποία έχει ανατεθεί δημόσια υπηρεσία και αφορούν στρατιωτικό ή διπλωματικό μυστικό που ανάγεται στην ασφάλεια του κράτους καθώς και τα έγγραφα που κατέχουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 212 ΚΠΔ πρόσωπα (κληρικοί, συμβολαιογράφοι, συνήγοροι, ιατροί, φαρμακοποιοί, οι βοηθοί αυτών και οι μαίες) και ανάγονται σε μυστικό που σχετίζεται με το λειτουργήμα ή το επάγγελμά τους.

46. Συγκεκριμένα, το 2010 η Αρχή έλαβε 1935 υποθέσεις προς εξέταση (προσφυγές ή καταγγελίες και ερωτήματα) εκ των οποίων διεκπεραίωσε 1389. Στις 31.12.2010, ωστόσο, 4425 υποθέσεις (πολλές εκ των οποίων ελήφθησαν κατά τη προηγούμενη έτη) παρέμεναν εκκρεμείς. Βλ. αναλυτικά σε Επίσημη Έκθεση 2010 ΑΠΔΠΧ σε www.dpa.gr

47. Βλ. άρθρο 95 παρ. 5 Συντ., παρότι η εισαγγελική παραγγελία, κατά την άποψή μας, δεν αποτελεί δικαστική απόφαση· αντιθ. ΓνωμΕισΑΠ 1/2005 Νόμος.

48. Βλ. παρακ. ΒΙΙ.

49. Βλ. ΓνωμΑΠΔΠΧ 3/2009. Βλ. και ΓνωμΕισΑΠ 1/2005 και ΕγκΕισΑΠ 6/2006.

νική αντίθεσή του με το άρθρο 7 παρ. 2 Ν 2472/1997, το οποίο απαιτεί για πρόσβαση σε τέτοιου είδους ευαισθητά προσωπικά δεδομένα σχετική άδεια της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα⁵⁰. Το βασικό επιχείρημα έγκειται στο ότι το άρθρο 5 παρ. 3 του ΚΔΔιαδ, παρότι μεταγενέστερο του Ν 2472/1997, δεν αναφέρει τον εν λόγω νόμο (και άρα την άδεια της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα) ως όριο πρόσβασης του διοικούμενου στα διοικητικά έγγραφα. Έτσι, ο μεταγενέστερος και ειδικότερος Ν 2690/1999 (ΚΔΔιαδ) υποστηρίζεται ότι επικρατεί του προγενέστερου και γενικότερου Ν 2472/1997⁵¹. Αντιθέτως, τα έγγραφα που περιέχουν απόρρητα στοιχεία βάσει ειδικών διατάξεων (π.χ. φορολογικά, τραπεζικά, ιατρικά⁵²) δεν δύναται να καταστούν αντικείμενο εισαγγελικής παραγγελίας διότι εξαιρούνται ρητώς στο άρθρο 5 παρ. 3 ΚΔΔιαδ.

Οστόσο, η άποψη της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου κατά την οποία μπορούν με την παραγγελία να χορηγηθούν έγγραφα αναφερόμενα στην ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτων δεν μπορεί να γίνει αναντίρρητα δεκτή⁵³. Είναι προφανές πως όσο πιο παρεμβατικό είναι ένα μέτρο για τα ατομικά δικαιώματα τόσες περισσότερες και αυστηρότερες προϋποθέσεις πρέπει να τίθενται για την εφαρμογή του⁵⁴. Η προσβολή του ατομικού δικαιώματος προστασίας προσωπικών δεδομένων (άρθρο 9Α Συντ.) θα πρέπει συνεπώς να επιτρέπεται μόνο υπό την αυστηρή προϋπόθεση άδειας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (άρθρο 7 παρ. 2 Ν 2472/1997). Εξάλλου η προστασία της ιδιωτικής ζωής τίθεται από το άρθρο 5Α του Συντάγματος ως περιορισμός του δικαιώματος πληροφόρησης⁵⁵.

γ. Προς αποτροπή τέλεσης εγκλήματος (κατά το προγενέστερο και κατά το σύγχρονο δίκαιο)

Η υποχρέωση χορήγησης διοικητικών εγγράφων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αιτία για την οποία ζητούνται. Καθώς ήδη παραπάνω δεχθήκαμε ότι κανόνας πρέπει να θεωρηθεί η διαφάνεια της διοίκησης, και κατά συνέπεια η πρόσβαση στα έγγραφα που αυτή διαθέτει, η πρόταξη άλλων συμφερόντων έναντι αυτής θα πρέπει να αποτελεί την εξαίρεση και να τεκμηριώνεται επαρκώς. Το ζήτημα

ανακύπτει κυρίως στο πλαίσιο του δικαιώματος δικαστικής προστασίας (άρθρα 20 Συντ. και 6 ΕΣΔΑ). Στο πλαίσιο για παράδειγμα ποινικής δίκης, η διοικητική άρνηση πρόσβασης σε συγκεκριμένα έγγραφα αναγκαία για την υπεράσπιση του φερόμενου δράστη έρχεται σε σύγκρουση με το δικαίωμα δίκαιης δίκης⁵⁶. Για το λόγο αυτό, ο φερόμενος δράστης δικαιούται πρόσβασης στα συγκεκριμένα έγγραφα κατόπιν άδειας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα κατά το άρθρο 7 παρ. 2 εδ. γ' Ν 2472/1997. Την ίδια δυνατότητα έχει και ο εισαγγελέας προκειμένου να σχηματίσει ορθή κρίση (ΚΠΔ 261)⁵⁷ χωρίς όμως να απαιτείται στην περίπτωση αυτή άδεια της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, καθώς αυτός επιδιώκει την ικανοποίηση όχι κάποιου ατομικού συμφέροντος αλλά του συλλογικού συμφέροντος απονομής της δικαιοσύνης και προστασίας του κοινωνικού συνόλου⁵⁸. Γι' αυτό το λόγο γίνεται δεκτό ότι πρόσβαση του εισαγγελέα θα πρέπει μάλιστα να είναι δυνατή σε όλα τα στάδια της ποινικής προδικασίας (προκαταρκτική εξέταση, προανάκριση, κύρια ανάκριση)⁵⁹ ώστε να μην δυσχεραίνεται το λειτούργημά του⁶⁰.

Ο νομοθέτης και σε άλλες αντίστοιχες συγκρούσεις και αντινομίες έχει προτάξει την διαφάνεια και την ικανοποίηση του δικαιώματος δικαστικής προστασίας έναντι της προστασίας των προσωπικών δεδομένων όπως στο άρθρο 3 παρ. 2 Ν 2472/1997⁶¹ (εξακρίβωση εγκλημάτων). Παρόμοια πρόταση απαντάται και στο άρθρο 14 Ν 3917/2011⁶², το οποίο επιτρέπει την εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων επιτήρησης με καταγραφή ήχου ή εικόνας γενικώς σε δημόσιους χώρους προκειμένου να αποτραπούν τα ενδεικτικώς απαριθμούμενα εγκλήματα, αλλά και προς διαχείριση της κυκλοφορίας. Μια προληπτική αντίθετα προστασία της έννομης τάξης και της ασφάλειας, δεν προτάσσεται της προστασίας προσωπικών δεδομένων όπως προκύπτει από το άρθρο 3 παρ. 2 περ. β' Ν 2472/1997 όπως τροποποιήθηκε με το Ν 3917/2011. Μετά από έντονη αμφι-

50. Βλ. ΑΠΔΠΧ 33/2010 www.dpa.gr, σχετικά με επιβολή κυρώσεων σε ΝΑΤ (Ναυτικό Απόμαχο Ταμείο) λόγω χορήγησης εγγράφων που εμπεριείχαν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα χωρίς να έχει ληφθεί άδεια από την ΑΠΔΠΧ.

51. Βλ. ΓνωμΕισΑΠ 1/2005 Νόμος: ΓνωμΝΣΚ 94/2001· αντιθ. Βλαχόπουλος, Διαφάνεια της κρατικής δράσης και προστασία προσωπικών δεδομένων, 2007, σελ. 110-111, κατά τον οποίο δεν ευσταθεί η υπεροχή του ενός νόμου έναντι του άλλου.

52. Βλ. και ΑΠΔΠΧ 3/2010, 50/2010, 53/2010 και 80/2009.

53. Για την προστασία του ιδιωτικού και οικογενειακού βίου βλ. Ιγγλεζάκη, Ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, σελ. 49-51.

54. Καρδασιάδου, Δημόσια ασφάλεια και προστασία των προσωπικών δεδομένων, ΔιΜΕΕ 2/2010, 207.

55. Για τους περιορισμούς του δικαιώματος πληροφόρησης βλ. και Δαγτόγλου, Ατομικά Δικαιώματα, 2012, αρ. 748-752.

56. Κατά την ΑΠΔΠΧ 19/2010 www.dpa.gr, οι πειθαρχικές διώξεις και κυρώσεις δεν συνιστούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα. Πρβλ. επίσης για την κοινοποίηση ευαίσθητων δεδομένων ασθενούς από ιατρό χάριν υπεράσπισης του τελευταίου ΚΙΔ 13 παρ. 3.

57. Φυτράκης, Η εισαγγελική παραγγελία χορήγησης εγγράφων σε Συνήγορο του Πολίτη, Πρόσβαση στα έγγραφα και διαφάνεια της διοικητικής δράσης, 2010, σελ. 161.

58. Κρίνα, Η πρόσβαση στα έγγραφα σε Κουράκη/Σπινέλλη/Ζαγούρα, Διαφάνεια και καταπολέμηση της διαφθοράς, 2012, σελ. 140.

59. ΑΠΔΠΧ 64/2011. Βλ. και Β. Καράκωστα/Ε. Γεωργοπούλου, Το Σύνταγμα: Ερμηνευτικά σχόλια-νομολογία, 1996, σελ. 220. Για το ρόλο του εισαγγελέα στην ποινική προδικασία βλ. Ανδρουλάκη, Ποινική Δικονομία, 2007, σελ. 61-64.

60. Πρβλ. και τη ΓνωμΕισΑΠ 9/2009 ΠοινΔικ 2009, 923, 925, όπου και ίδια επιχειρηματολογία προς θεμελίωση της άποψης ότι καμία Ανεξάρτητη Αρχή ούτε η ΑΔΑΕ νομιμοποιείται να ελέγξει απόφαση οργάνων της Δικαιοσύνης περί άρσεως απορρήτου.

61. Μέσω του Ν 3625/2007 προστέθηκε στο άρθρο 3 παρ. 2 η περ. β'.

62. Εγκλήματα προδοσίας της χώρας, επιβουλής της δημόσιας τάξης, βίαια, εμπορίας ναρκωτικών, κοινώς επικίνδυνα, κατά της ασφάλειας των συγκοινωνιών και κατά της ιδιοκτησίας.

οβήτηση της προϊσχύουσας διατάξεως, η οποία επέτρεπε την ύστερα από εισαγγελική εντολή λειτουργία συσκευών καταγραφής ήχου ή εικόνας (ή άλλων ειδικών τεχνικών μέσων) σε περιπτώσεις δημόσιων συναθροίσεων (άρθρο 11 Συντ.)⁶³ είναι πλέον δυσχερέστερη η παρακολούθηση ειρηνικών συνελεύσεων ή η πρόσβαση σε μέσα αποθήκευσής τους με μόνη την επίκληση αποτροπής ορισμένου εγκλήματος⁶⁴. Η λειτουργία συσκευών καταγραφής ήχου ή εικόνας σε περιπτώσεις δημόσιων συναθροίσεων είναι πλέον δυνατή μόνο εφόσον δοθεί γνώμη του θεματοφύλακα των προσωπικών δεδομένων, της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και εκδοθεί προεδρικό διάταγμα το οποίο ορίζει τις αρμόδιες κρατικές αρχές που επιλαμβάνονται του ζητήματος (άρθρο 14 παρ. 4 Ν 3917/2011)

II. Νομική φύση και δεσμευτικότητα

Η νομική φύση της εισαγγελικής παραγγελίας, όπως προαναφέρθηκε, δεν προκύπτει με σαφήνεια από το γράμμα του νόμου. Ο χαρακτηρισμός της ωστόσο ως δικαστικής πράξης ή διοικητικής ενέργειας έχει ιδιαίτερη σημασία για την όποια δεσμευτικότητά της. Τόσο από την Εισαγγελία του Αρείου Πάγου και από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους όσο και από την Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων έχουν διατυπωθεί θέσεις ως προς τη νομική φύση της εισαγγελικής παραγγελίας βάσει του περιεχομένου της.

α. Δεσμευτικότητα της εισαγγελικής παραγγελίας

Κατά την Εισαγγελία του Αρείου Πάγου, όταν ζητείται η χορήγηση εγγράφων «προβάδισμα» πρέπει να δίδεται καταρχήν στη διαφάνεια. Στις περισσότερες περιπτώσεις εξ άλλου ο αιτών έχει άμεση και επιτακτική ανάγκη πρόσβασης στα έγγραφα που ζητά, διότι διακυβεύεται κάποιο έννομο συμφέρον του (π.χ. επιμέλεια τέκνου όταν ζητείται ο ιατρικός φάκελος πρώην συζύγου). Υπό τη σκέψη ότι την ευθύνη χορήγησης πρέπει να λάβει κάποιο ανώτατο και ανεξάρτητο όργανο, η κρατούσα γνώμη των Εισαγγελικών Αρχών του Αρείου Πάγου, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η εισαγγελική παραγγελία αποτελεί δικαστική διάταξη⁶⁵.

Η δικαστική διάταξη συνιστά υβρίδιο μεταξύ διοικητικής πράξης και δικαιοδοτικής κρίσης⁶⁶, διότι εκδίδεται από ισόβιο δικαστικό λειτουργό κατά το άρθρο 87 Συντ., ο οποίος -όπως υποστηρίζουν- ενεργεί στο πλαίσιο αυτής της ιδιό-

τητάς του⁶⁷. Ο χαρακτηρισμός της εισαγγελικής παραγγελίας ως δικαστικής διάταξης και όχι δικαστικής πράξης υποθετείται διότι δικαστικές πράξεις εκδίδονται μόνο από τακτικό δικαστή και όχι από εισαγγελέα. Κατά τη συγκεκριμένη άποψη, η εισαγγελική παραγγελία ως δικαστική διάταξη είναι δεσμευτική υπό δύο προϋποθέσεις: Πρώτον, να είναι αιτιολογημένη και δεύτερον να μην συνιστά απλώς διαβιβαστικό της σχετικής αίτησης, αλλά να περιέχει ρητή έκφραση γνώμης⁶⁸. Η αιτιολόγηση της εισαγγελικής παραγγελίας προκύπτει άλλωστε εξ αντιδιαστολής και από το άρθρο 25 παρ. 4 εδ. β' του Ν 1756/1988 (ΚΟργΔ), το οποίο υποχρεώνει τον εισαγγελέα να εκδώσει ρητή παραγγελία, άλλως να απορρίψει αιτιολογημένα την αίτηση. Εάν πληρούνται οι δύο αυτές προϋποθέσεις, δεν υφίσταται -σύμφωνα με αυτήν την άποψη- διακριτική ευχέρεια της διοίκησης, και συνεπώς η τελευταία υποχρεώνεται να συμμορφωθεί προς την εισαγγελική παραγγελία.

Κατά μία άλλη, περισσότερο «μετριοπαθή» άποψη (γνωμοδότηση 7/2007 της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου), η εισαγγελική παραγγελία θεωρείται ιδιότυπη πράξη διοικητικού χαρακτήρα και ως τέτοια δύναται να ανακληθεί και να επαναληφθεί σε περίπτωση που εκλείψουν οι λόγοι οι οποίοι επέβαλαν την ανάκλησή της⁶⁹. Σε περίπτωση επανάλληψης μετά την ανάκληση θα ισχύει η τελευταία παραγγελία, ενώ σε περίπτωση έκδοσης αντιφατικών παραγγελιών θα ισχύει αυτή που ορίζει ο Διευθύνων την Εισαγγελία. Εάν το διοικητικό όργανο δεν συμμορφωθεί με την εισαγγελική παραγγελία, με την αιτιολογία ότι η τελευταία έρχεται σε αντίθεση με το Ν 2472/1997, κατά τη συγκεκριμένη άποψη, μπορεί να κατηγορηθεί για απείθεια (άρθρο 169 ΠΚ), υπεξαγωγή εγγράφου (άρθρο 222 ΠΚ) ή παράβαση καθήκοντος (άρθρο 259 ΠΚ)⁷⁰. Ειδικότερα, για τη στοιχειοθέτηση της απείθειας απαιτείται βάσει του άρθρου 169 ΠΚ άρνηση υπηρεσίας ή συνδρομή σε δημόσιο υπάλληλο⁷¹. Περαιτέρω ο πολίτης δύναται να ασκήσει διοικητική προσφυγή ενώπιον του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης κατά της απορριπτικής απόφασης του οικείου διοικητικού οργάνου σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 5 του Ν 3448/2006.

β. Μη δεσμευτικότητα της εισαγγελικής παραγγελίας

Ο εισαγγελέας είναι μεν δικαστικός λειτουργός κατά το άρθρο 88 του Συντάγματος, αλλά όχι τακτικός δικαστής

63. Πρβλ. ΓνωμΑΠΔΠΧ 1/2009.

64. Βλ. ΓνωμΑΠΔΠΧ 1/2009· Φιτράκης, Το βλέμμα του ελέγχου στο δημόσιο χώρο, σχόλιο ΓνωμΕισΑΠ 14/2007, ΔτΑ 39/2008, 937. Γενικά για το ζήτημα της βιντεοεπιτήρησης με κάμερες βλ. χαρακτηριστικά την εισαγωγή του Τσάτσου στην ημερίδα «Κάμερες στους δημόσιους χώρους: Ζητήματα νομιμότητας και σκοπιμότητας» που πραγματοποιήθηκε στη Νομική Βιβλιοθήκη στις 28.1.2008 σε Ε. Αγγελόπουλος, Κάμερες στους δημόσιους χώρους, ΔιΜΕΕ 1/2008, 10-11.

65. Βλ. ΓνωμΕισΑΠ 1/2005 και ΕγκΕισΑΠ 6/2006.

66. Περί δικαστικής διάταξης βλ. και άρθρο 138 παρ. 1 εδ. β' ΚΠΔ.

67. Βλ. ΓνωμΕισΑΠ 1/2005 και ΕγκΕισΑΠ 6/2006 σε συνδυασμό με ΓνωμΕισΠλημΑρτας 84/1995· ΓνωμΕισΑΠ (Β. Μακρή) 5/1998· ΕισΑΠ 17/1999· ΕισΠρωτΚέρκ 7/2000 Νόμος.

68. Να μην αναφέρει δηλαδή απλώς «διά τα καθ' υμής περαιτέρω» ή «για τις περαιτέρω ενέργειες», όπως συχνά σημειώνουν στις παραγγελίες οι εισαγγελείς λόγω φόρτου εργασίας.

69. Βλ. ΕγκΕισΑΠ (Χρυσού) 7/2007 ΠοινΔικ 2007,985.

70. Βλ. ΓνωμΝΕΚ 145/2012.

71. Βλ. Μαργαρίτη, Ποινικός Κώδικας. Ερμηνεία-Εφαρμογή², 2009, άρθρο 13 αρ. 4, σελ. 35· Σταμάτη σε Ανδρουλάκη/Μαγκάκη κ.ά. Συστηματική Ερμηνεία Ποινικού Κώδικα, 2005, άρθρο 13 αρ. 10 περιπτ. 26, σελ. 115.

που απολαμβάνει λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία, κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 87 Συντ.⁷². Ορμώμενη από το σκεπτικό αυτό, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και σποραδικές γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, υποστηρίζουν ότι η εισαγγελική παραγγελία δεν αποτελεί δικαστική απόφαση. Επίσης υποστηρίζουν πως δεν αποτελεί διοικητική πράξη, καθώς οι διοικητικές πράξεις δεν μπορούν να εκδοθούν από δικαστικό λειτουργό, σύμφωνα με το άρθρο 89 παρ. 3 Συντ.⁷³, ενώ αν εκδίδονταν θα επρόκειτο για συνταγματικά ανεπίτρεπτη επέμβαση της δικαστικής εξουσίας στα έργα της διοικητικής⁷⁴ η οποία αντίκειται στη διάκριση των εξουσιών του άρθρου 26 Συντ. Κατά συνέπεια, δεν δεσμεύεται η διοίκηση να συμμορφωθεί με αυτή παρά μόνο να διερευνήσει το σχετικό αίτημα⁷⁵ και να πράξει αναλόγως, ήτοι να μην αδρανήσει κατά το άρθρο 10 παρ. 3 του Συντάγματος, διότι τότε θα υφίσταται παράλειψη νόμιμης οφειλόμενης ενέργειας⁷⁶. Άλλωστε, ο εισαγγελέας μην έχοντας άμεση πρόσβαση στο δημόσιο έγγραφο που ζητείται (εφόσον αυτό θα φυλάσσεται συνήθως στη διοίκηση) δεν γνωρίζει το ακριβές περιεχόμενό του⁷⁷ και συνεπώς δεν μπορεί να κρίνει με ασφάλεια εάν δικαιολογείται ή όχι η χορήγησή του⁷⁸.

γ. Σχετική δεσμευτικότητα της εισαγγελικής παραγγελίας

Περισσότερο μετριοπαθής και επιφυλακτική κρίνεται η κρατούσα γνώμη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία επιχειρεί να εξισορροπήσει τρόπον τινά τις δύο αντιτιθέμενες απόψεις Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου και Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Κατά την κρατούσα θέση στις γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η δεσμευτικότητα της εισαγγελικής παραγγελίας για τη διοίκηση ως προς το ζήτημα της χορήγησης διοικητικών εγγράφων εξαρτάται από ορισμένες προϋποθέσεις. Συγκεκριμένα, η παραγγελία πρέπει να α) είναι αιτιολογημένη⁷⁹, β) μην αποτελεί απλή διαβίβαση

αίτησης⁸⁰, γ) αφορά συγκεκριμένη διοικητική πράξη (δηλαδή να μην είναι γενική και αόριστη)⁸¹ και δ) μην προσκρούει σε ειδική διάταξη νόμου⁸², π.χ. να μην παραβιάζει κάποιο απόρρητο⁸³.⁸⁴ Εφόσον τηρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, κατά την κρατούσα γνώμη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η διοίκηση υποχρεούται να συμμορφωθεί με την εισαγγελική παραγγελία. Με την άποψη αυτή συντάσσεται και ο Συνήγορος του Πολίτη στηρίζοντας τη θέση μάλλον με στάθμιση συμφερόντων παρά με επιχειρήματα σχετιζόμενα με τη νομική φύση της εισαγγελικής παραγγελίας⁸⁵. Σημειωτέον ότι σε πλείονες γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους επισημαίνεται ότι ο εισαγγελέας δεν αποτελεί (αστικό ή ποινικό) δικαστικό λειτουργό και συνεπώς στερείται αρμοδιότητας ως προς την επίλυση διαφορών μεταξύ δημόσιας υπηρεσίας και ιδιώτη⁸⁶.

δ. Η θέση μας ως προς την εισαγγελική παραγγελία

Για να απαντήσουμε στο ερώτημα αν είναι όντως αρμόδιος ο εισαγγελέας να αποφασίσει τη χορήγηση ή μη ενός διοικητικού εγγράφου θα πρέπει να εξετάσουμε προηγουμένως: α) σε ποιο υποκείμενο απευθύνεται η εισαγγελική παραγγελία και β) σε ποιο χρόνο εκδίδεται.

δα. Η διοίκηση ως αποδέκτης. Η εισαγγελική παραγγελία μπορεί να εκδοθεί πριν την κατάθεση της αίτησης προς τη διοίκηση για χορήγηση διοικητικών εγγράφων, οπότε και μπορεί να συνυποβληθεί με την τελευταία ή να εκδοθεί μετά την άρνηση της διοίκησης να χορηγήσει τα σχετικά έγγραφα. Στην πρώτη περίπτωση το διοικητικό όργανο οφείλει να εξετάσει κανονικά το αίτημα του πολίτη και να απαντήσει εντός της νόμιμης προθεσμίας βάσει του άρθρου 10 παρ. 3 Συντ. Η δε εισαγγελική παραγγελία – εφόσον έχει εκδοθεί με αφορμή την αίτηση του ενδιαφερομένου – θα πρέπει να θεωρηθεί απλή διαβίβαση από αναρμόδια υπηρεσία

72. ΓνωμΝΕΚ 501/2007· ΓνωμΝΕΚ 228/2001· Αργυρόπουλος, Η συνταγματική θεμελίωση του εισαγγελέα, ΤοΣ 2008, 77 επ.· αντιθ. Σκιαδαρέσης, Το δικαίωμα του πολίτη για γνώση των διοικητικών εγγράφων και η σχετική εισαγγελική αρμοδιότητα κατά τον οργανισμό των δικαστηρίων, ΠοινΧρ 1992, 95 επ.

73. ΓνωμΝΕΚ 501/2007· βλ. και Κ. Γώγο, Η συμμετοχή των δικαστικών λειτουργών στο έργο της διοίκησης σε τιμ. τομ. Ι Μανωλεδάκη, 2007, σελ. 185 επ.

74. Βλ. ΓνωμΝΕΚ 228/2001, Πέρρου, Παρατηρήσεις σε Γνμδ 326/2004, Χρίδ 2005, 83.

75. Σύμφωνα με την ΑΠΔΠΧ 3/2010, η εισαγγελική παραγγελία συνιστά απλώς επιτακτική εντολή προς διερεύνηση του αιτήματος χορήγησης στοιχείων που εμπεριέχουν προσωπικά δεδομένα.

76. Απόφ. ΑΠΔΠΧ 27/2006 www.dpa.gr· ΓνωμΑΠΔΠΧ 2/2003 αδημ.· ΓνωμΝΕΚ 266/2000· ΓνωμΝΕΚ 477/1999· ΓνωμΝΕΚ 710/1993· ΓνωμΝΕΚ 877/1988 ΔΦΝ 1989, 764.

77. Παρά μόνο από την αίτηση του διοικούμενου για χορήγηση του διοικητικού εγγράφου.

78. ΓνωμΝΕΚ 228/2001· βλ. και ΓνωμΑΠΔΠΧ 3/2009.

79. Βλ. ΓνωμΕισΑΠ 1/2005 Νόμος.

80. ΓνωμΝΕΚ 86/1991.

81. ΓνωμΝΕΚ 2/1992.

82. ΓνωμΝΕΚ 307/2008· ΓνωμΝΕΚ 501/2007· ΓνωμΝΕΚ 384/2000· ΓνωμΝΕΚ 232/1992.

83. ΓνωμΝΕΚ 694/1995· ΓνωμΝΕΚ 96/1995· ΓνωμΝΕΚ 710/1993. Ειδικότερα για το ιατρικό απόρρητο βλ. άρθρο 13 ΚΙΔ και για το ότι αποτελεί στενότερη έννοια σε σχέση με τα προσωπικά δεδομένα βλ. ΑΠ 99/2004 ΝοΒ 2004, 1641, 1642.

84. Επιπροσθέτως η εισαγγελική παραγγελία θα πρέπει να μην αφορά την έκδοση βεβαιώσεων (ΓνωμΝΕΚ 122/1995) ούτε διαβαθμισμένα έγγραφα (ΓνωμΝΕΚ 525/2008).

85. Βλ. αναλυτικά Δαραμάρα, Τα επιχειρήματα του Συνηγόρου του Πολίτη και η στάση της Διοίκησης σε Συνήγορος του Πολίτη, Πρόσβαση στα έγγραφα και διαφάνεια της διοικητικής δράσης, 2010, σελ. 38-39· Μπλιάτι, Δικαιώματα του παιδιού και πρόσβαση στα έγγραφα σε Συνήγορος του Πολίτη, Πρόσβαση στα έγγραφα και διαφάνεια της διοικητικής δράσης, 2010, σελ. 83-87· Ετήσια Έκθεση 2003, σελ. 133. Περαιτέρω βλ. τις αδημοσίευτες αποφάσεις του ΣτΕ 4024/2001, 15229/2003, 12057/2008 και 16034/2008. Πρβλ. και Πόρισμα ΣτΠ 9227.2/03/29.9.2003 ΠοινΔικ 2005, 175, όπου ο ΣτΠ έκρινε ότι η συγκεκριμένη εισαγγελική παραγγελία που διέτασσε την έκδοση εγγράφου δεν ήταν δεκτική εκτελέσεως.

86. Βλ. ΓνωμΑΠΔΠΧ 3/2009.

κατά το άρθρο 4 παρ. 1 του ΚΔΔιαδ⁸⁷. Στη δεύτερη περίπτωση, που η εισαγγελική παραγγελία εκδίδεται επί αρνήσεως της διοίκησης να χορηγήσει τα σχετικά έγγραφα, θα πρέπει αυτή να αντιμετωπισθεί ως διοικητική προσφυγή ή αίτηση θεραπείας κατά το άρθρο 24 παρ. 1 ΚΔΔιαδ⁸⁸. Η διοίκηση υποχρεούται κατά συνέπεια να απαντήσει στον ενδιαφερόμενο τόσο βάσει της παρ. 2 του ίδιου άρθρου όσο και βάσει του άρθρου 10 παρ. 3 Συντ., αλλά δεν δεσμεύεται από την παραγγελία. Αυτή είναι άλλωστε η κρατούσα γνώμη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα⁸⁹ και μέρους της θεωρίας⁹⁰. Η θέση αυτή, την οποία ενστερνίζεται και το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους σε ορισμένες γνωμοδοτήσεις του⁹¹, φαίνεται στην προκειμένη περίπτωση ορθότερη δεδομένου ότι κατά την άποψή μας, η εισαγγελική παραγγελία όντως δεν συνιστά δικαστική απόφαση, δικαστική διάταξη ή διοικητική πράξη⁹², αλλά μια ιδιώνυμη («*sui generis*») διαδικασία η οποία προέρχεται μεν από δικαστικό λειτουργό, όχι όμως τακτικό δικαστή και άρα δεν συνιστά δικαιοδοτική πράξη⁹³.

δβ. Ο ιδιώτης ως αποδέκτης. Κατά μία άποψη, εάν η εισαγγελική παραγγελία για χορήγηση εγγράφων απευθυνθεί προς ιδιώτη (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) δεν υφίσταται υποχρέωση απάντησης εφόσον δεν πρόκειται για όργανο της διοίκησης που καταλαμβάνεται από το άρθρο 10 παρ. 3 Συντ.⁹⁴. Ωστόσο, επειδή και ο ιδιώτης εμπίπτει στο άρθρο 169 ΠΚ περί απείθειας σε περίπτωση μη υπακοής στην εισαγγελική παραγγελία, ορθότερο θα ήταν να αναπέμψει τη σχετική παραγγελία που θεωρεί ότι αντιτίθεται σε νομοθετική διάταξη (λ.χ. στον Ν 2472/1997) στον προϊστάμενο της Εισαγγελίας ζητώντας την ανάκλησή της. Το ίδιο θεωρούμε πως θα ήταν σκόπιμο να πράξει και το διοικητικό όργανο ώστε να μην κατηγορηθεί για απείθεια, παράβαση καθήκοντος ή υπεξαγωγή εγγράφου. Εάν παρόλα αυτά η διοίκηση συμμορφωθεί προς την εισαγγελική παραγγελία, η εκτελεστέα διοικητική πράξη χορήγησης δύναται να ακυ-

ρωθεί δικαστικά⁹⁵. Επιπροσθέτως, κατά το άρθρο 5 παρ. 5 του Ν 3448/2006 υφίσταται δυνατότητα διοικητικής προσφυγής ενώπιον του Γενικού Επιθεωρητή διοίκησης κατά της απόρριψης οικείου φορέα του δημοσίου για περιπτώσεις περαιτέρω χρήσης εγγράφων.

Γ. Προτεινόμενες λύσεις

Ι. Κατάργηση άρθρου 25 παρ. 4 εδ. β' του Ν 1756/1988 (ΚΟργΔ)

Το άρθρο 25 παρ. 4 εδ. β' του Ν 1756/1988 (ΚΟργΔ) δημιουργεί σύγχυση αρμοδιοτήτων εφόσον παρέχει στον εισαγγελέα δικαίωμα πρόσβασης σε περιέχοντα προσωπικά δεδομένα έγγραφα, το οποίο θα ανέμενε κανείς να ανήκει κατεξοχήν στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Το άρθρο αυτό, επιπλέον, περιπλέκει τη διοικητική διαδικασία διότι δεν έχει ακόμα σαφώς διευκρινιστεί η νομική φύση της παραγγελίας, γεγονός το οποίο θέτει σε κίνδυνο την προστασία των διαφόρων ειδών απορρήτων και την ασφάλεια δικαίου. Κατ' επέκταση κλυδωνίζεται η σχέση κράτους-πολίτη στο βαθμό που ο τελευταίος δεν γνωρίζει πού να απευθυνθεί για να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασής του.

Αλλωστε η χορήγηση εγγράφων ή η νόμιμη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (κατά την έννοια του άρθρου 2 εδ. δ' του Ν 2472/1997) ανήκουν στην αρμοδιότητα της εκάστοτε δημόσιας υπηρεσίας και δεν υπάρχει λόγος εισαγγελικής παρεμβάσεως⁹⁶. Εξάλλου οι πράξεις κάθε διοικητικού οργάνου ελέγχονται από ιεραρχικά ανώτερο διοικητικό όργανο. Συχνά μάλιστα μία δημόσια υπηρεσία, εποπτεύεται από έτερο δημόσιο νομικό πρόσωπο⁹⁷. Γίνεται επομένως σαφές ότι υφίστανται επαρκείς διοικητικοί μηχανισμοί ελέγχου της διαφάνειας και αξιοπιστίας της διοικητικής δράσης. Ένας επιπλέον διοικητικός έλεγχος από τις εισαγγελικές αρχές είναι περιττός. Συνεπώς, ευκαία θα ήταν η κατάργηση του άρθρου 25 παρ. 4 εδ. β' του Ν 1756/1988.

ΙΙ. Άλλες λύσεις σε περίπτωση μη κατάργησης του άρθρου 25 παρ. 4 εδ. β' ΚΟργΔ

Σε περίπτωση μη κατάργησης του άρθρου 25 παρ. 4 εδ. β' του Ν 1756/1988 (ΚΟργΔ) σκόπιμο θα ήταν να υπά-

87. Έτσι και Φυτράκης, Η εισαγγελική παραγγελία χορήγησης εγγράφων σε *Συνήγορο του Πολίτη*, Πρόσβαση στα έγγραφα και διαφάνεια της διοικητικής δράσης, 2010, σελ. 163.

88. Διότι σε αυτήν την περίπτωση, ο εισαγγελέας δεν θεωρείται ότι ενεργεί εντός αμιγώς δικαστικών καθηκόντων, κατά την κρατούσα άποψη της θεωρίας και της ΑΠΔΠΧ, βλ. περί νομικής φύσης εισαγγελικής παραγγελίας παραπ. Β ΙΙ β.

89. ΓνωμΑΠΔΠΧ 3/2009· ΓνωμΑΠΔΠΧ 3/2003· ΑΠΔΠΧ 9/2010 www.dpa.gr

90. Αντίθετη η κρατούσα γνώμη της Εισαγγελίας του ΑΠ κατά την οποία υφίσταται υποχρέωση συμμόρφωσης της διοίκησης λόγω του άρθρου 25 παρ. 4 ΚΟργΔ. ΓνωμΕισΑΠ 1/2005 και ΕγκΕισΑΠ 6/2006 σε συνδυασμό με ΓνωμΕισΠλημΆρτας 84/1995· βλ. και παραπ. Β ΙΙ α.

91. Βλ. παραπ. Β ΙΙ β.

92. Βλ. παραπ. Β ΙΙ α.

93. Βλ. αναλόγως και Τάχο, Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο, 2008, σελ. 834.

94. Έτσι Φυτράκης, Η εισαγγελική παραγγελία χορήγησης εγγράφων σε *Συνήγορο του Πολίτη*, Πρόσβαση στα έγγραφα και διαφάνεια της διοικητικής δράσης, 2010, σελ. 164.

95. ΣτΕ 841/1997 ΕΔΔΔ 1997,397· *Χρυσόγονος*, Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, 2006, 421. Δικαστική ακύρωση διοικητικής πράξης προβλέπεται άλλωστε σε περιπτώσεις παράνομης άρνησης για πρόσβαση σε διοικητικά έγγραφα ή άρνησης με ελλιπή αιτιολογία, βλ. ΣτΕ 205/2000 Νόμος· ΣτΕ 3130/2000 Νόμος· ΣτΕ 3943/1995 Νόμος· ΣτΕ 841/1997 Νόμος· ΣτΕ 527/1991 ΕΔΔΔ 1992,112.

96. ΣτΠ 16034.3/08/30.1.2009· ΑΠΔΠΧ 39/2008 (σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων)· ΑΠΔΠΧ 30/2005· ΓνωμΝΣΚ 125/2001 (σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα)· ΓνωμΝΣΚ 727/2001.

97. Για τη θεωρία της διοικητικής εποπτείας βλ. αναλυτικά *Γέροντα/Λύτρα* κ.ά., Διοικητικό Δίκαιο, 2010, σελ. 72 επ.

γεται σε δικαστικό έλεγχο η εισαγγελική παραγγελία που απευθύνεται στη διοίκηση και κατ' επέκταση η διοικητική εισαγγελική δράση. Κατά τον τρόπο αυτό η δράση αυτή θα συνάδει με την αρχή του κράτους δικαίου⁹⁸. Ωστόσο, ακόμη και σε περίπτωση δικαστικού ελέγχου εισαγγελικών παραγγελιών μετά από ανάλογη νομοθετική ρύθμιση, η σύγκρουση αρμοδιοτήτων μεταξύ Αρχής και Εισαγγελίας είναι βέβαιο ότι θα παραμένει. Για το λόγο αυτό υποστηρίζεται στη θεωρία η στάθμιση των αντιτιθέμενων εννόμων συμφερόντων και η αναζήτηση λύσεων ad hoc από τη διοίκηση⁹⁹.

Η θέση αυτή κατά τη γνώμη μας δεν εξυπηρετεί την αρχή της ασφάλειας του δικαίου και μόνο πρόσκαιρα (ως «λύση ανάγκης») μπορεί να γίνει αποδεκτή, διότι στην ad hoc στάθμιση και λήψη απόφασης καλείται να προχωρήσει ένα διοικητικό όργανο, το οποίο μη όντας δικαστής ή νομοθέτης αδυνατεί συχνά να διατυπώσει ορθή κρίση χωρίς την ύπαρξη ασφαλούς νομικής ρυθμίσεως. Αντιθέτως, ευκαίω θα ήταν χάριν της ασφάλειας δικαίου να συμβουλευούνται οι εισαγγελείς την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα¹⁰⁰ πριν την έκδοση μιας εισαγγελικής παραγγελίας, η οποία αφορά προσωπικά δεδομένα.

Λυσιτελές θα ήταν να ακολουθηθεί η εξής πρακτική από την πλευρά των υπευθύνων επεξεργασίας: κάθε υπεύθυνος να διαθέτει τυποποιημένα έντυπα που θα αναφέρουν το νομικό πλαίσιο του Ν 2472/1997, το είδος των εγγράφων που ζητά ο τρίτος, τον σκοπό της επεξεργασίας κ.λπ., μαζί με μια εισήγηση του υπεύθυνου επεξεργασίας προς τον εισαγγελέα για τη χορήγηση ή μη των αιτηθέντων προσωπικών δεδομένων. Τα έντυπα αυτά καλό θα ήταν να τα προσκομίζει ο ενδιαφερόμενος στον Εισαγγελέα, ώστε να βοηθήσει τον τελευταίο να καταλήξει σε μια ορθή απόφαση ως προς την έκδοση εισαγγελικής παραγγελίας. Επιπροσθέτως, η ανωνυμοποίηση των εγγράφων που προσκομίζονται, όπου αυτό είναι δυνατό, δύναται να εξυπηρετήσει τόσο το συμφέρον του φορέα προσωπικών δεδομένων όσο και το

συμφέρον του ενδιαφερομένου για λήψη των πληροφοριών που χρειάζεται¹⁰¹.

Στη Γαλλία σε περιπτώσεις έκδοσης αντιτιθέμενων αποφάσεων Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (CNIL) και εισαγγελικών παραγγελιών ή γνωμοδοτήσεων το ζήτημα επιλύει μια ξεχωριστή εξειδικευμένη Ανεξάρτητη Αρχή. Στη Μ. Βρετανία και στη Γερμανία αντίθετα υφίσταται μία ενιαία Αρχή για την προστασία προσωπικών δεδομένων και την πρόσβαση στη δημόσια πληροφορία. Αν και το γαλλικό μοντέλο εξασφαλίζει μια μεγαλύτερη ανεξαρτησία και αμεροληψία, εντούτοις, δεν θα μπορούσαμε να ταχθούμε υπέρ της δημιουργίας μιας νέας Ανεξάρτητης Αρχής, ενώ συζητείται η μείωση δαπανών και συγχώνευση των ήδη υφιστάμενων¹⁰². Για να παύσουν οριστικά οι συγκρούσεις μεταξύ Αρχής και Εισαγγελίας, ιδίως σε περιπτώσεις έκδοσης από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα αποφάσεων που αντιτίθενται σε γνωμοδοτήσεις εισαγγελίας¹⁰³, καλύτερη λύση τη δεδομένη χρονική στιγμή αποτελεί ο συνδυασμός των προαναφερθέντων ευρωπαϊκών μοντέλων, με νομοθετική ρύθμιση.

Εάν τελικά ενταχθεί η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ) στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα χάριν ενότητας στην αντιμετώπιση κοινών πρακτικών προβλημάτων και ασφάλειας δικαίου, τότε θα μπορούσε μέρος αυτής να αποτελέσει ένα Τμήμα Πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα¹⁰⁴. Με αυτό τον τρόπο η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών θα διατηρούσε την αρμοδιότητά της για θέματα Απορρήτων στις Επικοινωνίες, για θέματα όμως πρόσβασης σε διοικητικά έγγραφα αρμόδιο θα ήταν το νέο αυτό Τμήμα της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, το οποίο θα αποφαινόταν για την πρόσβαση σε αυτά θέτοντας ως βασικό κριτήριο το προσβαλλόμενο έννομο αγαθό, ενώ τα λοιπά θέματα προσωπικών δεδομένων θα επιλύονταν από τα λοιπά Τμήματα της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Χάριν αποφυγής συγκύσεων η νέα αυτή τριμελής Αρχή θα μπορούσε να ονομαστεί Ανεξάρτητη Αρχή Προστασίας Προσωπικών

98. Εφόσον όλες οι διοικητικές πράξεις αλλά και οι δικαστικές αποφάσεις προσβάλλονται με ένδικα βοηθήματα και ένδικα μέσα, το ίδιο θα έπρεπε να ισχύει και για την εισαγγελική παραγγελία ανεξαρτήτως της νομικής φύσης της.

99. Έτσι Μήτρον σε Ε. Αγγελόπουλο, Κάμερες στους δημόσιους χώρους, ΔιΜΕΕ 1/2008, 10-11· Χρυσόγονος, Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, 2006, σελ. 211· Ανθόπουλος, Προστασία προσωπικών δεδομένων και ελευθερία πληροφόρησης, ΔτΑ 2004, 519· Βλαχόπουλος, Διαφάνεια της κρατικής δράσης και προστασία προσωπικών δεδομένων, 2007, σελ. 290-291· Κυριάκου, Πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα σε: Ευρωπαϊών Πολιτεία, σελ. 263-275, 272. Πρβλ. γενικά για τη στάθμιση συμφερόντων ιδίως εξ απόψεως ιδιωτικού δικαίου αλλά και προσωπικών δεδομένων Λασκαρίδη, Παλιά σταθμά στην πλάστιγγα της Θέμιδος σε ΤιμηΤομ Ανδρουλιδάκη-Δημητριάδου, σελ. 247 επ., 283-285 αντίστοιχα.

100. Πρβλ. Λαζαράκο, Το δικαίωμα πρόσβασης στη δημόσια πληροφορία, σελ. 112, κατά τον οποίο η ΑΠΔΠΧ θα έπρεπε να έχει σε δεύτερο βαθμό αποκλειστική αρμοδιότητα επί της κρίσεως των απορριπτικών αποφάσεων της διοίκησης· πρβλ. ΓνωμΑΠΔΠΧ 4/2009.

101. Βλ. ενδεικτικά για την ανωνυμοποίηση σε περιπτώσεις χορήγησης εγγράφων που εμπίπτουν στο ιατρικό απόρρητο του άρθρου 13 ΚΙΔ και ιδίως σε περιπτώσεις λοιμωδών νοσημάτων, ΑΠΔΠΧ 22/2001 και Καρδασιάδου σε Συνήγορος του Πολίτη, Ιατρικό Απόρρητο, σελ. 73, 77· Βλαχόπουλος, Διαφάνεια της κρατικής δράσης και προστασία προσωπικών δεδομένων, 2007, σελ. 161.

102. Για το ζήτημα πρβλ. και Σωτηρόπουλο, Η πρόσβαση στη δημόσια πληροφορία και η προστασία προσωπικών δεδομένων, Digesta 2005, 90· Βλαχόπουλο, Διαφάνεια της κρατικής διοίκησης και προστασία προσωπικών δεδομένων, 2007, σελ. 379 και 441.

103. Βλ. π.χ. ΑΠΔΠΧ 58/2005 αντιτιθέμενη σε ΓνωμΕισΑΠ 14/2007 για το ζήτημα της παράτασης λειτουργίας καμερών στο οδικό δίκτυο της Αττικής και κατόπιν τούτου από 19.11.2007 επιστολή παραίτησης του τότε Προέδρου της ΑΠΔΠΧ Δημήτριου Τουργουράκη σε ΔτΑ 39/2008, 938-955.

104. Πρβλ. ΓνωμΑΠΔΠΧ 3/2009· από 26.3.1999 ΓνωμΕισΠρωτΑθ.

Δεδομένων και Απορρήτων. Σε περίπτωση λειτουργίας μιας τέτοιου είδους Αρχής, εξειδικευμένης στην πρόσβαση στα διοικητικά έγγραφα, ακόμη κι αν δεν θεσπιζόταν η κατάργηση του άρθρου 25 παρ. 4 εδ. β' Ν 1756/1988, το τελευταίο θα περιέπετε εν τοις πράγμασι σε αχρησία. Ευκταία θα ήταν η μέσω τροποποίησης του Ν 2472/1997 ρητή και αποκλειστική ανάθεση στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα της επίλυσης ζητημάτων που άπτονται περιεχομένων σε δημόσια έγγραφα προσωπικών δεδομένων¹⁰⁵.

Δ. Συμπέρασμα

Η πρόσβαση στα διοικητικά έγγραφα εμφανίζεται σήμερα άμεσα συνδεδεμένη με την έκδοση εισαγγελικής παραγγελίας, κατάσταση η οποία προκαλεί σύγχυση αρμοδιοτήτων λόγω της ύπαρξης της Ανεξάρτητης Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Η σύγχυση αυτή μπορεί να αρθεί: με α) τεχνικά μέσα β) μέσω καλύτερης ενημέρωσης και εκπαίδευσης και γ) με νομικά μέσα. Στα τεχνικά μέσα εντάσσεται η ανωνυμοποίηση των προσκο-

μιζόμενων στον αιτούντα εγγράφων κατά τρόπο ώστε να λαμβάνει την απαραίτητη γι' αυτόν πληροφόρηση χωρίς να διαπιστώνει το πρόσωπο που αυτή αφορά. Η καλύτερη εκπαίδευση και ενημέρωση των υπεύθυνων επεξεργασίας αναφορικά με το Ν 2472/1997 θα μπορούσε επίσης να μετατοπίσει την πλήρη ευθύνη για τη χορήγηση εγγράφων από τους εισαγγελείς στους πρώτους. Μια αρμονικότερη συνεργασία μεταξύ εισαγγελικών αρχών και Ανεξάρτητης Αρχής σε θέματα χορήγησης εγγράφων που εμπεριέχουν προσωπικά δεδομένα, θα προστάτευε πληρέστερα το υποκείμενο, χωρίς να δυσχεραίνεται η πρόσβαση του αιτούντος στα έγγραφα. Ως τελικό και πληρέστερο μέτρο διαχωρισμού αρμοδιοτήτων στο συγκεκριμένο ζήτημα κρίνεται η κατάργηση του άρθρου 25 παρ. 4 εδ. β' ΚΟργΔ, μέσω της οποίας οι εισαγγελείς δεν θα επιβαρύνονταν με αιτήσεις χορήγησης εγγράφων. Επιπροσθέτως, μέσω δημιουργίας χωριστού Τμήματος Πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα και τροποποίησης του Ν 2472/1997, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα στη σπερική της μορφή θα αποφορτιζόταν από τον όγκο των εργασιών της, χωρίς παράλληλα να καταστρατηγείται ο ρόλος της ως θεματοφύλακα των προσωπικών δεδομένων. Με τον τρόπο αυτό, γνώση και μυστικότητα ευελπιστούμε ότι θα ερχόντουσαν σε ισορροπία, μετατρέποντας τη μεταξύ τους σύγκρουση σε γόνιμη αλληλεπίδραση όπου η μία θα αποτελεί αναγκαίο συμπλήρωμα της άλλης.

105. Ως προς το θέμα της μη δεσμευτικότητας θετικής κρίσης της ΑΠΔΠΧ αναφορικά με τη χορήγηση διοικητικών εγγράφων βλ. αναλυτικά ΓνωμΑΠΔΠΧ 4/2009, όπου παρατίθεται και η αντίθετη γνώμη της μειοψηφίας.

* * * * *

NΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ

ΑΘΗΝΑ Μαυρομικάλη 23, Τηλ.: 210 3678800 (30 γραμμές), ΑΘΗΝΑ Μαυρομικάλη 2, Τηλ.: 210 3607521,
ΠΕΙΡΑΙΑΣ Φίλωνος 107-109, Τηλ.: 80 111 70 111, ΘΕΣ/ΝΙΚΗ Φράγκων 1, Τηλ.: 2310 532134,
ΠΑΤΡΑ Κανάρη 28-30, Τηλ.: 2610 361600

www.nb.org • e-mail: info@nb.org